

Interpellation om säkerhet och överbeläggningar

Hälso- och sjukvårdslandstingsrådet Fredrik Lundgren

LANDSTINGET SÖRMLAND	
Ank.den	2015 -11- 09
Dnr	LS-LED15-1571/

11

Vid förra sammanträdet med landstingsfullmäktige diskuterades sambandet mellan överbeläggningar och patientsäkerhetsrisker, och man hänvisade till uttalanden av Hans Karlsson, avdelningschef på SKL, och drog långtgående slutsatser av hans påståenden.

Det har länge varit ett etablerat faktum att det är riskfyllt med överbeläggningar och utlokaliseringar, ja, själva definitionen av en överbeläggning är just en situation som inte säkerställer patientsäkerhet.

Hans Karlsson skev i en debattartikel¹ bland annat:

"Undersökningen har påvisat flera viktiga förhållanden, dels att antalet dödsfall kopplat till vårdskador var betydligt färre än tidigare studier visat, dels att vi under perioder med färre vårdplatser, till exempel under somrarna och större helger, inte har fler vårdskador än annars."

I debatten användes Karlssons uttalanden på ett sätt som för undertecknad kunde förstås som att riskerna med överbeläggningar/utlokaliseringar förringades. Men Karlssons uttalande fortsätter enligt följande:

Även om man på nationell nivå inte kan se en ökning av antalet vårdskador under sommaren när det ibland föreligger både vårdplatsbrist och ibland också kompetensbrist, så är det troligt att dessa förhållanden på sikt ökar sannolikheten för att vårdskador ska uppstå.

I det sammanhanget är det värt att påtala att Landstinget Sörmland i september månad hade 5,5 överbeläggningar per 100 disponibla vårdplatser, vilket är sämst i Sverige. Till stöd för påståendet att överbeläggningar och utlokaliseringar medför patientsäkerhetsrisker bifogas här bara ett kort urval av källor:

Socialstyrelsens hemsida: "Överbeläggningar och utlokaliseringar av patienter har blivit allt vanligare. En analys av Socialstyrelsens tillsynsrapporter och en kunskapsgenomgång visar att överbeläggningar och utlokaliseringar av patienter kan innebära allvarliga patientsäkerhetsrisker." ²

Lägesrapport inom patientsäkerhetsområdet 2015: "I den vetenskapliga litteraturen utpekas en rad vårdskador som kan uppkomma vid överbeläggning och utlokalisering av patienter. Bland dem nämns vårdrelaterade infektioner, otillräcklig smärtlindring och felmedicinering, försenad behandling eller medicinering och ökad dödlighet för vissa tillstånd."

"Det är inte acceptabelt ur patientsäkerhetsperspektiv att betrakta överbeläggningar som ett normaltillstånd. Överbeläggningar kan bland annat bidra till försämrad arbetsmiljö, bristfällig kommunikation och samsyn om patientens vård. Detta kan i sin tur leda till patientsäkerhetsrisker."

Modell för kunskapsstyrning av överbeläggningar och utlokalisering av patienter:

"Dessutom har Socialstyrelsen och SKL tagit fram och definierat två nya begrepp utifrån patientsäkerhetsperspektivet:

¹ <http://www.svt.se/opinion/article3119000.svt>

² <https://www.socialstyrelsen.se/patientsakerhet/risikomraden/overbelaggn>

- Överbeläggning definieras som en händelse när en inskriven patient vårdas på en vårdplats som inte uppfyller kraven på disponibel vårdplats, vilket är en vårdplats i sluten vård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö. ³

Läkarförbundet: "Patienter på fel plats är naturligtvis väldigt utsatta. Risken för sämre behandling och vårdskador är betydande. Situationen skapar även stress och är ett allvarligt arbetsmiljöproblem för vårdens medarbetare. Under sommaren har situationen för patienterna varit ovärdig." ⁴

Landstinget Sörmlands kvalitetsbokslut: "Att skapa fler vårdplatser är högprioriterat för att minska överbeläggningar och för att öka patientsäkerheten. Målet är att anställa mer personal för att öppna stängda vårdplatser samt öka samarbetet med kommunerna för att utskrivningsklara patienter ska kunna lämna sjukhusen tidigare."

Med anledning av ovan ställs följande fråga:

Anser Du att överbeläggningar medför patientsäkerhetsrisker eller inte – och om inte, vilken vetenskaplig grund vilar du på?

Magnus Leivik (M)

Nyköping, den 9 november 2015

³ <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18861/2012-11-3.pdf>

⁴ <http://www.sn.se/asikter/debatt/1.3556845>